

Seat No. : _____

SB-121

September-2020

M.A., Sem.-IV

508 : History

(Environmental History of India)

(New)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

કોઈપણ 3 પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

1. પર્યાવરણીય પુરાતત્ત્વના મહત્ત્વની ચર્ચા કરો. 14
2. ભારતીય પર્યાવરણીય તત્ત્વચિંતન અને નીતિનું પૃથક્કરણ કરો. 14
3. ઈ.સ. 1500 થી 1800 દરમિયાન વનવિનાશના કારણો ચર્ચો. 14
4. ઈ.સ. 1500 થી 1800 દરમિયાન દરિયાઈ પ્રદૂષણના કારણો વર્ણવો. 14
5. ઈ.સ. 1500 થી 1800 દરમિયાન વાતાવરણમાં ગ્રીન હાઉસ ગેસના કેન્દ્રીકરણની વૃદ્ધિનું પરીક્ષણ કરો. 14
6. પ્રારંભિક કાળથી ઈ.સ. 1500 દરમિયાન વાતાવરણમાં ગ્રીન હાઉસ ગેસની ઐતિહાસિક ઉત્ક્રાંતિ પર લખો. 14
7. 1500-1800 ના ગાળા દરમિયાન ગ્રીન હાઉસ ગેસ અને વૈશ્વિક તાપમાન વચ્ચેના સંબંધો પર નિબંધ લખો. 14
8. ઈ.સ. 1500 થી 1800 ના ગાળા દરમિયાન વૈશ્વિક તાપમાન અને મહાસાગર પર વિસ્તારથી નોંધ લખો. 14

વિભાગ – II

9. ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ ચાર)

- (1) એરિસ્ટોટલ _____ નો સમર્થક હતો. 2
(માનવકેન્દ્રી પર્યાવરણીય ચિંતન, પરિસ્થિતિકેન્દ્રી પર્યાવરણીય તત્ત્વચિંતન)
- (2) જંગલો _____ ના ફેક્સાં છે. 2
(પૃથ્વી, સરોવર)
- (3) મિથેન _____ છે. 2
(ગ્રીન હાઉસ ગેસ, ફોટો સિન્થેટીક ગેસ)
- (4) નાઈટ્રસ ઓક્સાઈડ _____ છે. 2
(ગ્રીન હાઉસ ગેસ, સમુદ્રમાંથી નીકળતો ગેસ)
- (5) રોક્સબર્ગ _____ હતો. 2
(વનસ્પતિશાસ્ત્રી, જીવવૈજ્ઞાનિક)
- (6) ભારતીય વનસ્પતિ ઉદ્યાન _____ માં આવેલો છે. 2
(કલકત્તા, મુંબઈ)
- (7) વનવિનાશ _____ માટે જવાબદાર છે. 2
(આવાસીય વિનાશ, કાર્બન ડાયોક્સાઈડ વૃદ્ધિ)
- (8) વૈશ્વિક ગરમી _____ માટે જવાબદાર છે. 2
(મહાસાગરીય ગરમી, ઓક્સીજન વૃદ્ધિ)

Seat No. : _____

SB-121

September-2020

M.A., Sem.-IV

508 : History

(Environmental History of India)

(New)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

PART – I

Write answer of any **three** questions.

1. Discuss the importance of environmental archaeology. **14**
2. Analyse Indian environmental philosophy and ethics. **14**
3. Discuss causes of deforestation between 1500 and 1800 CE. **14**
4. Describe causes of marine pollution during 1500 CE - 1800 CE. **14**
5. Examine the increasing trend of atmospheric concentrations of Green House Gases (GHG) during 1500 CE - 1800 CE. **14**
6. Write the historical evolution of atmospheric concentrations of Green House Gases (GHG) from earliest times upto 1500 CE. **14**
7. Write an essay on the relations between Green House Gases and Global Warming during 1500-1800. **14**
8. Write a detailed note on global warming and ocean during 1500 CE - 1800 CE. **14**

PART – II

9. Fill in the blanks : (any **four**)

- (1) Aristotle is the propounder of _____. 2
(Anthropocentric environmental philosophy / Eco centric environmental philosophy)
- (2) Forests are the Lung of _____. 2
(Earth / Lake)
- (3) Methane is a _____. 2
(Green House Gas / Photosynthetic Gas)
- (4) Nitrous oxide is a _____. 2
(Green House Gas / Gas releases from Ocean)
- (5) Roxburg was a _____. 2
(Botanist / Zoologist)
- (6) Botanical Garden of India is situated in _____. 2
(kolkata / Mumbai)
- (7) Deforestation is responsible for _____. 2
(Habitat loss / Carbon dioxide increase)
- (8) Global warming is responsible for _____. 2
(Ocean warming / Oxygen increase)
- _____

Seat No. : _____

SB-121

September-2020

M.A., Sem.-IV

508 : History

(Economic History of Colonial India (1850-1947))

(Old)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

કોઈપણ 3 પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

1. સાંસ્થાનિક સરકારની ઔદ્યોગિક નીતિની વિગતે ચર્ચા કરો. 14
2. સુતરાઉ કાપડ ઉદ્યોગનો ઉદભવ અને વિકાસ આલેખો. 14
3. વેપારી અને પ્રયોજક વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરી એક પ્રયોજક તરીકે લાલા શ્રીરામનું મૂલ્યાંકન કરો. 14
4. વેપારી અને પ્રયોજક વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરી એક પ્રયોજક તરીકે વાલચંદ હીરાચંદનું મૂલ્યાંકન કરો. 14
5. વેપારી અને પ્રયોજક વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરી રણછોડલાલ છોટાલાલની પ્રયોજકીય પ્રવૃત્તિઓનું મૂલ્યાંકન કરો. 14
6. વેપારી અને પ્રયોજક વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરી કસ્તુરભાઈ લાલભાઈની પ્રયોજકીય પ્રવૃત્તિઓનું મૂલ્યાંકન કરો. 14
7. ગાંધીજીના આર્થિક વિચારો વિશે વિગતે નોંધ લખો. 14
8. સાંસ્થાનિક સરકારની આર્થિક નીતિ પરિવર્તનલક્ષી હતી કે વિકાસશીલ ? ચર્ચા કરો. 14

વિભાગ – II

9. નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર ખાલી જગ્યા પૂરો :

- (1) _____ સુતરાઉ કાપડ ઉદ્યોગના પિતા તરીકે ઓળખાય છે. 2
(કસ્તૂરભાઈ લાલભાઈ, રણછોડલાલ છોટાલાલ)
- (2) રણછોડલાલે તેમની દ્વિતીય મીલ _____ વર્ષમાં શરૂ કરી. 2
(1867, 1877)
- (3) રણછોડલાલ છોટાલાલ _____ વર્ષમાં મૃત્યુ પામ્યાં. 2
(1898, 1905)
- (4) લાયલપુર મીલના સ્થાપક _____ હતા. 2
(લાલા શ્રીરામ, વાલચંદ હીરાચંદ)
- (5) _____ મુંબઈ શેરબજારના બેતાજ બાદશાહ હતા. 2
(પ્રેમચંદ રાયચંદ, જમશેદજી તાતા)
- (6) _____ એ સિંધિયા સ્ટીમશીપ કંપની સ્થાપી. 2
(વાલચંદ હીરાચંદ, કસ્તૂરભાઈ લાલભાઈ)
- (7) _____ એ અનિલ સ્ટાર્ચ પ્રોડક્ટ્સની સ્થાપના કરી. 2
(કસ્તૂરભાઈ લાલભાઈ, અનિલ અંબાણી)
- (8) _____ એ મુંબઈમાં મીલ સ્થાપી. 2
(લાલા શ્રીરામ, જમશેદજી તાતા)

Seat No. : _____

SB-121

September-2020

M.A., Sem.-IV

508 : History

(Economic History of Colonial India (1850-1947))

(Old)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

PART – I

Write answer of any **three** questions.

1. Discuss in detail industrial policy of the Colonial Govt. 14
2. Narrate origin and development of cotton textile industries. 14
3. Clarify the difference between merchant and an entrepreneur and evaluate Lala Shri Ram as an entrepreneur. 14
4. Clarify the difference between merchant and an entrepreneur and evaluate Walchand Hirachand as an entrepreneur. 14
5. Clarify the difference between merchant and an entrepreneur and evaluate entrepreneurial activities of Ranchhodlal Chhotalal. 14
6. Clarify the difference between merchant and an entrepreneur and evaluate entrepreneurial activities of Kasturbhai Lalbhai. 14
7. Write a detailed note on economic ideas of Gandhiji. 14
8. Economic policy of colonial government was change oriented or progressive - Discuss. 14

PART – II

9. Fill in the blanks : (any **four**)

- (1) _____ is known as the father of cotton textile mill industries. **2**
(Kasturbhai Lalbhai / Ranchhodlal Chhotalal)
- (2) Ranchhodlal established his 2nd mill in the year _____. **2**
(1867 / 1877)
- (3) Ranchhodlal Chhotalal died in the year _____. **2**
(1898 / 1905)
- (4) Founder of the Loyalpur Mill was _____. **2**
(Lala Shri Ram / Walchand Hirachand)
- (5) _____ was the Betaj Badshah of Mumbai Stock Market. **2**
(Premchand Raichand / Jamshedji Tata)
- (6) _____ established Sindhia Steamship Company. **2**
(Valchand Hirachand / Kasturbhai Lalbhai)
- (7) _____ established Anil Starch Products. **2**
(Kasturbhai Lalbhai / Anil Ambani)
- (8) _____ established mill in Mumbai. **2**
(Lala Shri Ram / Jamshedji Tata)
- _____